

Examensarbete, Högskolan på Åland, Utbildningsprogrammet för Hospitality  
Management

# **DJURVÄNLIG TURISM**

## **Hur kan man vara en djurvänlig turist?**

Emma Jägerskiöld



2020:23

Datum för godkännande: 15.05.2020  
Handledare: Therese Sjöblom

# EXAMENSARBETE

## Högskolan på Åland

<b>Utbildningsprogram:</b>	Hospitality Management
<b>Författare:</b>	Emma Jägerskiöld
<b>Arbetets namn:</b>	Djurvänlig turism - Hur kan man vara en djurvänlig turist?
<b>Handledare:</b>	Therese Sjöblom
<b>Uppdragsgivare:</b>	

### Abstrakt

Examensarbetet är en litteraturstudie och undersöker ämnet djurvänlig turism. I dagens läge är det mycket vanligt med djurturism, till exempel besöker väldigt många människor djurparker. Djurplågeri förekommer inom djurturismen och ett av problemen är att människor inte är medvetna om detta. Därför kan det hända att man omedvetet stödjer djurplågeri.

I det här examensarbete får man svar på hur man kan vara en djurvänlig turist och man får också veta hur turismen påverkar djur. Arbetet innehåller fakta om några av världens grymmaste djurattraktioner samt information om vänligare djurattraktioner som man hellre ska besöka.

Studien ger svar och förslag på vad man som turist ska tänka på när det kommer till attraktioner där djur förekommer. Studien visar att turister behöver mera kunskapen kring området.

### Nyckelord (sökord)

djurvänlig turism, djurattraktioner, djurens välmående

<b>Högskolans serienummer:</b>	<b>ISSN:</b>	<b>Språk:</b>	<b>Sidantal:</b>
2020:23	1458-1531	Svenska	38 sidor

<b>Inlämningsdatum:</b>	<b>Presentationsdatum:</b>	<b>Datum för godkännande:</b>
15.05.2020	13.5.2020	15.05.2020

# DEGREE THESIS

## Åland University of Applied Sciences

<b>Study program:</b>	Hospitality Management
<b>Author:</b>	Emma Jägerskiöld
<b>Title:</b>	Animal Friendly Tourism - How to be an animal-friendly tourist!
<b>Academic Supervisor:</b>	Therese Sjöblom
<b>Technical Supervisor:</b>	

<b>Abstract</b>
<p>This is a literature study about animal-friendly tourism. Animal tourism is very common these days, for example people love to visit zoos. Animal abuse exist in animal tourism and one of the problems is that people don't know this. That's why people sometimes support animal abuse without knowing it.</p> <p>This study gives you the answers to how you can be an animal-friendly tourist and also how tourism affects animals. The study also contains facts about some of the world's cruelest animal attractions and information about friendlier animal attractions which are better to visit.</p> <p>The study gives you answers and suggestions on what you as a tourist should think about when it comes to attractions involving animals. The study also shows that people need more knowledge about this subject.</p>

<b>Keywords</b>
Animal friendly tourism, animal attractions, animal welfare

<b>Serial number:</b>	<b>ISSN:</b>	<b>Language:</b>	<b>Number of pages:</b>
2020:23	1458-1531	Swedish	38 pages

<b>Handed in:</b>	<b>Date of presentation:</b>	<b>Approved on:</b>
15.05.2020	13.5.2020	15.05.2020

# INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<b>1. INLEDNING</b>	<b>6</b>
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte	7
1.3 Frågeställning	7
1.4 Teoretisk referensram	7
1.5 Avgränsningar	7
1.6 Arbetets struktur	8
1.7 Metod	8
1.7.1 Litteraturstudie	8
1.7.2 Primära och sekundära källor	9
1.7.3 Urval	9
1.7.4 Reliabilitet	9
1.8 Definitioner	9
<b>2. TEORI</b>	<b>11</b>
2.1 Vad är djurvänlig turism?	11
2.2 Människan och djuren	11
2.3 Lagar	12
2.4 WWF Travel	13
2.5 ABTA	13
2.6 World Animal Protection	15
2.7 Djurvänlig under alla steg av resan	16
2.7.1 Före man reser	16
2.7.2 Under resan	17
2.7.3 Efter resan	17
2.8 Djurvänligare val	18
2.8.1 Ekoturism	18
2.8.2 Safari	19
2.8.3 Delfinskådning/Simma med delfiner	20
2.8.4 Nationalpark/ Viltreservat	21
2.8.5 Djurreseervat	22
2.8.6 Volontärarbete	23
2.9 Extra viktiga djur attraktioner att undvika!	24
2.9.1 Delfinshow	24
2.9.2 Elefantridning	25
2.9.3 Selfie med tigrar och vandra med lejon	25

2.9.4 Hålla i havssköldpaddor	26
2.10 Turismens påverkan på djur	26
2.10.1 Mat	26
2.10.2 Anställda djur	27
2.10.3 Djuret är gästen	27
2.10.4 Lögn för ögonen	28
2.10.5 Nya konstruktioner tar djurens hem	28
2.10.6 Global uppvärmning	28
2.10.7 Souvenirer	28
2.11 Lösning	29
<b>3. DISKUSSION AV ARBETET</b>	<b>31</b>
3.1 Reliabilitet och validitet	32
<b>4. SLUTSATSER</b>	<b>33</b>
4.1 Forska vidare	34
<b>KÄLLFÖRTECKNING</b>	<b>35</b>

# 1. INLEDNING

Det är mycket vanligt att människor besöker olika djurattraktioner som till exempel djurparker och akvarier. Det finns dock mycket djurplågeri inom dessa olika djurattraktioner och därför behöver alla bli mera djurvänliga när de reser. För att kunna göra djurvänligare val under sin resa behöver man vara medveten om på vilka alla sätt turismen påverkar djur, vilket sker på flera sätt än man kanske är medveten om.

Av någon orsak verkar det som att människan har ett starkt behov av att komma i kontakt med vilda djur. Det är inget fel med det så länge man gör det på rätt sätt. Det här examensarbetet ska ta reda på allt om hur man ska vara en djurvänlig turist och hur turismen inverkar på djur.

## 1.1 Bakgrund

Orsaken varför jag har valt att undersöka djurvänlig turism är för jag har en stark koppling till djur och jag älskar att vara nära och umgås med djur. Jag har vuxit upp på en stor bondgård med kor, och förutom korna har min familj även alltid haft hund och katt och på senare år har familjen även skaffat höns. Jag har med andra ord alltid haft många olika djurarter runt omkring mig.

Min önskan är att få se flera av världens djur med egna ögon, men jag vill inte bidra till djurs lidande, det är därför jag vill skriva om det här ämnet. Efter arbetet hoppas jag på att kunna dela med mig av den fakta som jag lär mig under arbetets gång, och på så vis påverka till ett djurvänligare resande.

Min första tanke var egentligen att skriva om djurturismens negativa sida, men efter att ha läst mycket som gjort mig upprörd beslöt jag mig för att ändra synvinkeln. Jag valde att fokusera på hållbar utveckling och hur man kan turista på ett djurvänligt sätt. Fast man inte har tänkt besöka djurattraktioner under sin resa finns det med stor säkerhet djur som kanske

påverkas av resandet. Man kan omedvetet stödja djurplågeri. Det kan handla om från vad man äter i en restaurang till en souvenir man tycker är fin och vill köpa.

## **1.2 Syfte**

Syfte med mitt examensarbete är att undersöka hur man ska resa för att inte skada djur, m.a.o. hur man ska bete sig som en djurvänlig turist.

## **1.3 Frågeställning**

I arbetet behandlas två frågeställningar:

- Hur ska man vara en djurvänlig turist?
- På vilka alla sätt är djur involverade i turismen?

Med dessa frågeställningar hoppas jag kunna få reda på all fakta som behövs för att kunna förstå vad djurvänlig turism innebär och hur man ska agera djurvänligt på sin resa.

## **1.4 Teoretisk referensram**

Den teoretiska referensramen består av boken *Tourism and Animal Welfare*, skriven av Neil Carr och Daniel M. Broom. Jag använder mig också av *World Animal Protection*, samt de finska djurskyddslagarna som finns på internettjänsten, Finlex. *World Wildlife Foundation* är också en annan stor viktig källa i mitt arbete.

## **1.5 Avgränsningar**

Det finns många olika ämnen att ta upp inom djurvänlig turism. För att det här arbetet ska hålla en bra struktur har jag valt att lämna bort en del saker. Jag kommer inte att gå in på olika länders synvinkel på djurvänlig turism. Jag kommer ta upp några lagar som Finland har om djur i fångenskap men jag kommer inte undersöka EU-lagar. Det finns många olika

synpunkter på jaktturism och det skulle kunna vara ett ämne att ta upp i den här undersökningen, jag kommer ändå inte att göra det.

## **1.6 Arbetets struktur**

Arbetet består av fem huvuddelar. Arbetet börjar med inledning sen följer, teori, diskussion av arbetet, slutsatser och till sist kommer källförteckningen. I inledningen berättar jag om varför jag valt djurvänlig turism som ämne och vad mitt syfte är med arbetet. I inledningen skriver jag också om vilka metoder jag har använt mig av. Den andra delen, teoridelen, är min litteraturstudie som är huvuddelen för hela arbetet. I diskussionen av arbetet berättar jag om vad jag har kommit fram till i mitt arbete. Till sist kommer källförteckningen över alla mina källor som jag har använt mig av under arbetets gång.

## **1.7 Metod**

Mitt examensarbete är en litteraturstudie. Jag valde att göra en litteraturstudie för det passar mig bättre. Då kan jag leta fram all information som jag behöver från redan existerande källor. Intervjuszvaren kan lätt tolkas fel eller så har man ställt fel frågor.

I min litteraturstudie började jag med att leta fram alla möjliga källor om mitt huvudämne, vilket är djurturism. Efter att jag hade läst på om ämnet valde jag ut mera specifikt vad jag ville skriva om. Sedan var det bara att börja leta fram olika källor om ämnet, djurvänlig turism. Jag har både tagit källor från webbsidor och böcker. Källorna jag använder mig av är primära och sekundära källor.

### **1.7.1 Litteraturstudie**

En litteraturstudie innebär att man samlar ihop fakta från olika källor och på så vis får en sammanfattning om ett ämne. Informationen ska vara tagen från böcker, vetenskapliga artiklar och andra pålitliga källor som handlar om det ämnet man studerar. Alltså betyder en litteraturstudie att man samlar in information och teorier från flera källor för att få ett svar på undersökningen (USC Libraries, 2020).



### **1.7.2 Primära och sekundära källor**

En primärkälla är den ursprungliga källan. Primärkällan är inte beroende av andra källor vilket betyder att den är mest trovärdig (Vetamix, 2016). När man gör en vetenskaplig undersökning skall man använda sig främst av primärkällor eftersom texten då blir mest trovärdig (Örebro universitet, 2018).

En sekundärkälla har samlat sin information från primärkällor. En sekundärkälla är inte lika trovärdig som en primärkälla. En sekundärkälla kan ändå vara bra och trovärdig för den kan ha samlat ihop sin information från olika primärkällor. Det kan ge lite olika synvinklar och jämförelser beträffande ett ämne (Vetamix, 2016).

### **1.7.3 Urval**

Det finns olika urvalsmetoder. Jag anser att jag har använt mig av bekvämlighetsurval. Bekvämlighetsurval är när forskaren har valt att ta de urval som passar bäst till ämnet i fråga och de urval som är lättast att hitta. Denna urvalsmetod är bra att använda vid mindre forskningsprojekt. Det innebär att man väljer det som är lättast att hitta och kräver mindre tid och resurser (Forskningsstrategier, n.d.).

### **1.7.4 Reliabilitet**

Reliabilitet handlar om arbetets trovärdighet. När flera källor har samma påstående är det mera trovärdigt. Reliabilitet gäller mera när man gör en undersökning med intervjuer. Då har man mera statistik att mäta och jämföra med (Gymnasiearbetet, n.d.). I en litteraturstudie borde arbetet vara relativt trovärdigt så länge som man har använt sig av trovärdiga källor.

## **1.8 Definitioner**

### **WWF:**

WWF är förkortat av World Wildlife Fund. Det är en världsnaturfond som har funnits ända sedan 1961. Man känner igen WWF på deras logo, en panda-björn, som har varit med ända från början. Logon har ändrat utseende och kvalitet under åren. WWF är en av världens största miljöorganisationer (WWF, 2020-a).

**Finlex:**

Finlex är en internetjänst som ägs av justitieministeriet. Där kan man bland annat studera Finlands lag (Finlex, n.d.).

**Safari:**

Ordet kommer från swahili och betyder resa, expedition (NE, n.d.). Ursprungligen var safari kopplat till jaktexpeditioner men idag innebär det mera att turister åker omkring i t.ex. savannen och tittar på och fotograferar olika vilda djur (Davies, 2013).

**PETA:**

PETA står för People for Ethical Treatment of Animals. PETA är världens största organisation som står för djurens rättigheter. Organisationen grundades på 1980-talet (PETA, n.d.-a).

**Volontär:**

En volontär är en person som frivilligt ställer upp och hjälper där det behövs. Det kan vara i eget land eller utomlands. En volontär får sällan lön för sitt arbete (Framtid, n.d.).

**ABTA:**

ABTA har funnits i 70 år och är ett respekterat resevarumärke. ABTA hjälper både turisterna som reser men också researrangörerna att ta bättre beslut. ABTA jobbar för hållbar turism (ABTA, 2020-a).

## **2. TEORI**

I min teoridel kommer jag att undersöka hur man ska vara en djurvänlig turist. För att vara en djurvänlig turist behöver man veta hur djur påverkas av turismen. Därför kommer jag även att ta upp på vilka alla olika sätt djur påverkas av turismen. Saker som man kanske inte alltid tänker på.

### **2.1 Vad är djurvänlig turism?**

Uttrycket djurvänlig turism innebär att turisten bör tänka etiskt under sin resa och bidra till bättre välmående för djuren. När det kommer till djurvänlig turism ska djur inte behöva agera som underhållning för turisterna. En djurvänlig turist är en turist som väljer att undvika djurattraktioner på sin resa. Den ser till att undvika att köpa produkter som är gjorda av delar från djur. Den undviker även transporter som innebär att djuret måste arbeta (Djurens Rätt, 2019).

### **2.2 Människan och djuren**

Människor har redan länge haft behov av att vara nära djur. Djurparker har funnits ända sedan slutet av 1800-talet. Det går att hitta spår av djurparker ännu tidigare än det men då var de lite annorlunda. De kanske hörde till en rik människa som hade djur i fångenskap för att visa upp sin rikedom (Carr & Broom, 2018).

Varför människor/turister har så starkt behov av att få besöka t.ex. djurparker beror till en viss del på media. Det kan hända att man har sett en fin reklam om en djurpark på tv eller så kan även behovet och viljan komma från att man har sett en serie eller film om djur, t.ex. Disneyfilmer (Carr & Broom, 2018).

I boken *Tourism and Animal Welfare* av Carr och Broom (2018) anses det att en djurpark på sätt och vis är ett alltför bekvämt sätt för människor att få träffa djur och vara nära djur. Människor nöjer sig inte med att bara se djur på tv. De vill se dem på riktigt med egna ögon

och helst röra dem. För många människor är det inte ekonomiskt möjligt att resa till djurarternas egna naturförhållanden. Därför är en djurpark ett mycket enklare alternativ.

Förr i tiden var människan alltid kopplad till djuren. Alla klaner var nära naturen och allt liv som hörde till. Det finns spekulationer om att det är p.g.a. den orsaken som människor idag vill besöka djurparker. De är så många som bor i stora städer och aldrig ser annat än kanske katter och hundar. Därför besöker människan till exempel djurparker för att återförenas med djur och naturlivet.

Det finns även andra små orsaker till varför människan har behovet av att vara nära djur. Man har till exempel märkt att turister gillar att mata björnar. Det behovet kommer delvis från söta gosenallar. Filmer om delfiner t.ex. Flipper har lett till att människor vill besöka akvarier där de får se på delfiner (Carr & Broom, 2018).

## **2.3 Lagar**

Finland har en skild djurskyddslag. Den lagen finns för att skydda djuren från lidande och plåga och för att djuren i Finland ska behandlas bra och rättvist.

Det är krav på att alla djur ska ha ett tillräckligt stort utrymme att bo på. Till exempel ska en kaninbur vara tillräckligt stor och en hästbox lika så. Det finns skilda bestämmelser för olika arter och deras behov. Alla djur behöver få vila ordentligt. Träning måste alltid hållas måttligt. Ett djur får inte överansträngas med för mycket träning (Finlex, n.d.).

När de i Finlands djurskyddslag skriver om djurpark menas det en park där man håller främst vilda djurarter, man håller djuren där för att visa dem till allmänheten. Om man vill öppna en djurpark behöver man tillstånd av regionförvaltningsverket. Därifrån behöver man också få tillstånd för att få ha ett djur i djurparken. Ett krav på djurparken är att den ska bidra till att skydda djurarter (Finlex, n.d.).

Det finns några punkter som djurparkerna måste kunna följa. Första punkten är att djurparken skall delta i forskning av olika djurarter. Forskningen skall utföras för att bevara djurarten i fråga. Andra punkten är att djurparken ska ge kunskap om djurarterna och deras bevarande till parkens besökare. Sista punkten är att djurparken ska hjälpa djurarter genom att föda upp djurungar som sedan kan släppas ut i naturen och på så vis öka artens förekomst (Finlex, n.d.).

## **2.4 WWF Travel**

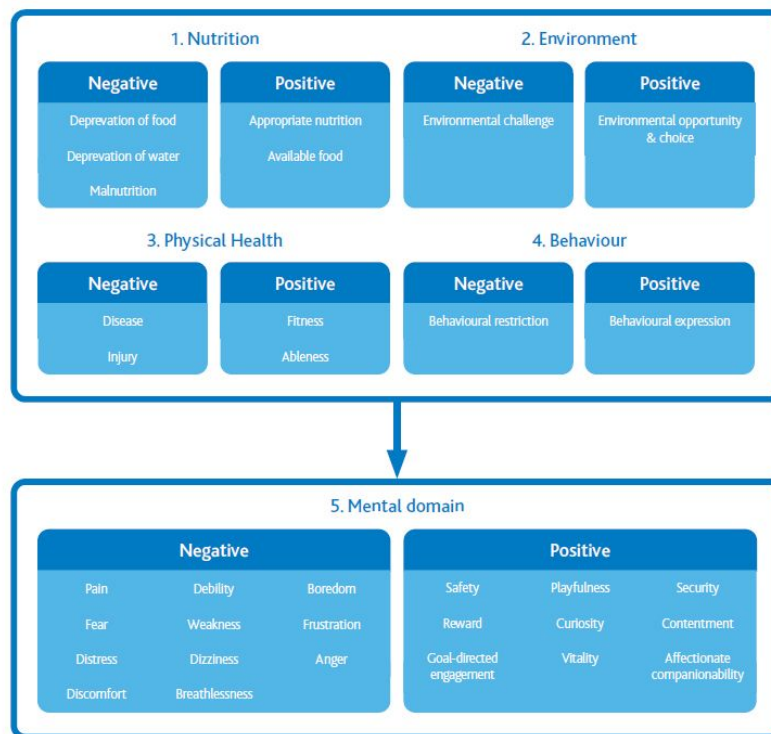
World Wildlife Fund eller WWF som det förkortas erbjuder hjälp och information om man vill resa på rätt sätt. Det finns en skild flik på deras hemsida där man lätt kan välja vart man vill resa och när. Efter att ha svarat på några frågor klickar man på sök och då kommer det upp exempel på vad som passar bäst till det man önskat. WWF erbjuder den här funktionen i samarbete med Natural Habitat Adventures (WWF, 2020-e).

WWF och NatHab har haft ett samarbete sedan 2003. Hittills har NatHab kunnat ge 4 miljoner dollar till WWF och de som har rest med NatHab har donerat över 9 miljoner dollar till WWF (NatHab, 2020).

När man reser med NatHab och WWF väljer man en bättre och en miljövänligare resa som stöder lokalbefolkningen och naturen som finns på området. Lokalbefolkningen behöver turister för att kunna bevara ortens natur (WWF, 2020-e). Det finns stora fördelar med att resa med NatHab och WWF. NatHabs guider får utomordentligt bra skolning och tack vare WWF:s forskare får guiderna alltid ny uppdaterad information. Ibland följer även WWF: egna experter med på resorna och kan då ge turisterna exklusiv information (NatHab, 2020).

## **2.5 ABTA**

I figur 1 ser man ABTA:s fem regler för djurens välfärd. Den här guiden skall vara lätt att följa för alla som jobbar inom djur turismen. Det betyder allt från researrangörer till ägarna av djur attraktionen.



Figur 1. The five domains (ABTA, 2020-c).

Det är mycket vanligt att människor besöker djurattraktioner när de är på resa. Turisterna får en fin upplevelse med djur, de lär sig mera om djurarterna och pengarna som turisterna betalar går till att stödja hållbarhet. De senaste påståendena är sanna så länge man ser till att besöka rätt sorts djur attraktion. Tyvärr är det många gånger som regler inte följs och således stöder turisterna omedvetet djurplågeri (ABTA, 2020-c).

I dagens läge är det mycket viktigt för turismbranschen att tänka på djurens välfärd. Det är viktigt eftersom djur attraktioner är mycket populära och turisterna vill veta att djuren blir bra behandlade på ett rätt sätt. ABTA har gjort en undersökning där det visar sig att två av tre människor är oroliga för djurens välfärd inom turismen (ABTA, 2020-c).

ABTA vill att man ska vara uppmärksam och försiktig när man är på resa. Turister kan skadas av vilda djur om de inte följer regler och håller sig till goda djur attraktioner. Turister ska även meddela när de känner sig osäkra och oroliga för djurens välfärd. Det gäller även att som turist hålla sig på tillräckligt långt avstånd från vilda djur. Man får inte störa djuren. Därför ska man inte ropa eller klappa när man till exempel ser på djur i det vilda. Man ska

aldrig försöka mata eller vidröra djuren. När turister simmar med delfiner i det fria ska de låta delfinerna komma till dem, om de vill. Man får aldrig röra t.ex. fågelbon och ägg för det kan orsaka att fågelmamman lämnar sina ungar (ABTA, 2020-b).

ABTA listar upp vad som är oacceptabelt när det handlar om djur i fångenskap. På den listan räknas bland annat upp att djurreservat inte får föda upp flera djur eller flytta djur mellan olika reservat. Turister får inte mata djur t.ex. elefanter, lejon och björnar. Alla djurparker måste ha licens. På en annan lista räknas det upp oacceptabla kulturella aktiviteter som involverar djur. Man får inte använda djur för att tiggas pengar t.ex. ormtjusning. Det är oacceptabelt med djur som strider mot andra djur och djur som strider mot människor. Tigerfarmer är också uppräknade på listan. ABTA:s tredje lista berör djur i det fria. Man får inte mata djur i vilt tillstånd. Man får inte köpa och sälja produkter gjorda av djurdelar. Enligt ABTA är prisjakt icke önskvärt (ABTA, 2020-c).

## 2.6 World Animal Protection

World Animal Protection är en internationell djurskyddsorganisation. Organisationen har funnits i 55 år och har 14 kontor utspridda över hela världen. I Finland finns det inget kontor, närmaste kontor finns i Sverige. Syftet med organisationen är att skapa en bättre värld för alla djur. World Animal Protection hjälper alla olika djur i världen t.ex. vilda djur, bondgårdsdjur och hemlösa djur på gator (World Animal Protection, 2020).

På World Animal Protection:s webbsida hittar man mycket information om djurturism och vad man kan göra på sin semester för att vara en djurvänlig turist. Här finns en bra lista med 10 punkter att följa när man åker på resa (World Animal Protection, n.d.-b):

1. *Vilda djur hör hemma i det vilda.  
Om du vill se djur på semestern, beundra dem i deras naturliga miljöer*
2. *Gå inte med på att bli fotograferad tillsammans med vilda djur.  
Dessa djur har ofta tagits från det vilda, ibland efter att föräldrarna dödats. Ofta drar man även ut djurets tänder och drogar det så att det ska bli lättare att hantera.*
3. *Undvik att rida på djur som åsnor, kameler och elefanter.*

*Många djur överarbetas och får inte tillräckligt med mat, vatten eller vila. Vilda djur fångas ofta in när de är små och tränas med brutala metoder.*

4. *Undvik attraktioner med marina däggdjur som valar och delfiner.  
De lider av stressen och en onaturlig miljö i fångenskap.*
5. *Var försiktig med att besöka djurparker.  
Många håller djuren under skadliga förhållanden och stressar djuren, till exempel genom att låta turister hantera dem. Seriösa djurparker bör även ha avelsprogram med syftet att återinföra djuren i det vilda.*
6. *Låt bli att närvara vid evenemang som innehåller djurmisshandel.  
Undvik tjuvfäktning, tuppkamper, rodeo och festivaler där djur far illa.*
7. *Åt med gott samvete och undvik matvaror som kommer från djur som har utsatts för lidande.  
Undvik t.ex. Foie Gras från tvångsmatade gäss och lokala rätter som innehåller vilda eller utrotningshotade djurarter.*
8. *Köp inte souvenirer som kommer från djur.  
Säg nej till föremål av päls, elfenben, skal, sjöhästar, tänder, sköldpaddsskal och andra djurdelar.*
9. *Dokumentera gärna om du ser djur som lider eller blir vittne till djurmisshandel när du är ute och reser.  
Bilder eller videoinspelningar är värdefulla bevis men betala aldrig för att få dokumentera något.*
10. *Informera den lokala polisen, turistkontoret och en lokal djurskyddsorganisation om det finns någon.  
Berätta om den inträffade misshandeln för din resebyrå vid hemkomst.*

## **2.7 Djurvänlig under alla steg av resan**

En djurvänlig turist ska agera djurvänligt under alla steg av resan, vilket betyder före, under och efter resan. I följande stycken kommer man att kunna läsa om vad en djurvänlig turist behöver göra under dessa tre steg.

### **2.7.1 Före man reser**

Innan man åker iväg på resa är det bra att göra egna undersökningar och ta reda på information om platserna man har tänkt besöka. Ifall man tänker besöka en attraktion där djur är involverade så behöver man kolla upp hur djurens levnadsförhållanden är. Det är också bra om djurparken informerar varifrån varje individ kommer.



Det är även bra att fråga runt lite innan man bokar sin resa. Man kan till exempel fråga någon vän som har varit dit om hur de tycker att djuren behandlades. Kolla gärna även upp om researrangören har en djurskyddspolicy. (World Animal Protection, n.d.-e)

### **2.7.2 Under resan**

När man är på resa är det viktigt att man tänker på sina val, även fast man inte har haft för avsikt att besöka en djur attraktion. Börja med att respektera lokalbefolkningen och dess religion. Turisten är gästen i någon annans hemland. Ät med varsamhet, köttet kan komma från ett utrotningshotat djur. Man ska inte köpa souvenirer som man tror att kan vara lagade av djurdelar. (World Animal Protection, n.d.-e)

Ifall man har valt att besöka en djur attraktion finns det några saker man bör hålla koll på. Man ska se efter om djuret har tillgång till mat och vatten. Det är ofta som djuren måste jobba länge utan tillgång till färskt vatten. Det här gäller ofta för elefanter. En annan sak att se efter är om djuret ser ut att få tillräckligt med vila och att det har ett bra ställe att sova på. Ett ställe där djuret kan vila, få vara ifred och skydda sig från dåligt väder. Försök kolla ifall djuret ser ut att vara i gott skick. Vissa djur får inte den veterinärhjälp som de behöver. I vissa fall har man också dragit ut djurets tänder och klor för att djuret inte ska kunna attackera. Djuren blir ofta tvingade till att göra konster och trick som inte hör till deras naturliga beteende, det ska man undvika att stöda (World Animal Protection, n.d.-e).

Ibland kan det hända att man som turist ser hemlösa djur när man är på resa. Viktigt att komma ihåg är att man inte själv ska försöka rädda djuret ifall djuret ser ut att lida. Utan istället ringa till researrangören eller kontakta en lokal djurskyddsförening. Om man sedan känner att man vill hjälpa hemlösa djur kan man donera pengar till djurskyddsorganisationer (Women on the road, n.d.).

### **2.7.3 Efter resan**

Man kan fortfarande hjälpa djuren efter att man har kommit hem från sin resa. Man kan dela med sig av sina erfarenheter på sociala medier och berätta till sina vänner och familj. Uppmana alla sina bekanta att också resa djurvänligt. Ifall man har bevittnat djurplågeri under sin resa ska man meddela det till en djurskyddsorganisation (World Animal Protection, n.d.-e).

En annan sak man kan göra när man kommer hem är att läsa om jobbet som World Animal Protection gör. Både hur de hjälper djur inom turismen men även andra djur. De vill att människor/turister ska få bättre kunskap om det här ämnet för att inse att de behöver agera och hjälpa djuren (World Animal Protection, n.d.-e).

Att donera till en djurskyddsorganisation är också ett sätt att stödja världens djur och natur. Det finns olika sätt att donera på och alla sätt hjälper på sitt vis. Till exempel kan man ge en engångsgåva eller bli fadder till ett djur (WWF, 2020-c).

## **2.8 Djurvänligare val**

Vill man resa och se på djur ska man göra det på rätt sätt. Det gör man till exempel genom att se på djuren i det vilda för det är där de hör hemma. (World Animal Protection, n.d.-e). I följande stycke kommer jag att redogöra för några olika turismformer som är lite djurvänligare.

### **2.8.1 Ekoturism**

Ekoturism betyder att man ska resa ansvarsfullt. Ekoturism ska hjälpa att bevara miljön och gynna lokalbefolkningen (Naturturism, n.d.).

Förr var ekoturism att man ville besöka platser som hade en rik flora och fauna. Platser som hade fin natur, det brydde man sig mera om än att det skulle vara modernt. Nuförtiden har ekoturismen fått en bredare mening. Nu innebär det även att man väljer att åka till platser som specifikt fokuserar på och jobbar för en hållbar miljö. Ekoturister åker hellre till platser som inte är så kända för andra turister, platser där tekniken ännu inte är lika utvecklad. På sådana platser får man se en mera orörd natur och man lär känna lokalbefolkningen på ett helt annat sätt. Åker man till en känd turistort får man knappt se lokalbefolkningen och dess kulturer eftersom turisterna tar över staden. Ekoturismen försöker stoppa att sådant ska hända. Naturen håller på att rasa samman och med ekoturism vill man hjälpa människor att inse det så att de ska börja agera mera miljövänligt (Tourism trust, 2017).

Meningen med ekoturism är att turisterna ska använda sig av miljövänliga produkter och delta i aktiviteter som inte skadar miljön dit de har rest. Ekoturism betyder också att man inte åker till de vanliga turistorterna utan man åker till mera orörda platser. Platser där turistmängden inte har förstört miljön. Ställen som inte heller är så utvecklade som andra delar i världen. Genom att resa till sådana platser hjälper man lokalbefolkningen. Man hjälper lokalbefolkningen med att få en bättre ekonomi. Man måste dock minnas att om platsen sedan plötsligt blir populär så är det inte länge en ekovänlig plats. Det är inte bra att bo på stora hotell utan ett bättre val är att bo i till exempel stugor som drivs av lokalbefolkningen. Stora hotell förorenar miljön och förstör naturen runt omkring. Det finns några ganska lätta och små saker som man som eko turist kan göra, till exempel ha med sin egen vattenflaska som man fyller när man kan. Man ska undvika onödigt plast. Man ska inte heller slänga skräp i naturen eller på gatan (Tourism trust, 2017).

Ekoturism vill bevara naturen och hjälpa lokalbefolkning. Det är människans ansvar att bevara naturen. Därför behövs ekoturism för att hjälpa miljön (Tourism trust, 2017).

“Connecting conservation, communities, and sustainable travel.”

(Tourism trust, 2017)

### **2.8.2 Safari**

Ordet safari kommer från swahili och betyder resa. Ursprungligen ordnade man safari för jaktens skull. Man jagade alla möjliga olika djur såsom elefanter, lejon och noshörningar. Idag har ordet safari fått en lite annan mening. Nuförtiden åker man på safari för att få se vilda djur på nära håll i deras egna miljöer. Genom att åka på safari i Afrika hjälper man på sätt och vis Afrikas djurliv. Man hjälper ekonomiskt lokalbefolkningen och djurreservaten (Davies, 2013).

Vitsen med afrikanska safarin är att uppleva vilda djur och fotografera dessa djur. Men det finns även andra saker som man får uppleva och lära sig på safari. Till exempel får man lära sig om afrikas kultur. Man får också besöka fina platser i naturen. Man kan även delta i olika utomhus aktiviteter. I Afrika finns det allt från ganska billiga safarier till riktigt dyra lyxiga safarin (Davies, 2013).

“Take only photographs, leave only footprints” (Davies, 2013)

Runt om i världen finns det olika sorters safarier. En av de vanligaste safarier är när man åker runt omkring i Afrika i en jeep. Då utforskar man till exempel savannens olika djurarter. En annan sorts safari är gorillaspårning. Då utforskar man regnskogen till fots och får se gorillor i deras naturliga miljö. Man kan även åka ut med båt på val och delfinskådning. Det finns ännu flera olika safarier men dethär var några av de populäraste (Huang, 2010).

Även om safari oftast räknas upp som ett bättre alternativ så finns det ändå de som inte alltid rekommenderar safari. Djurens rätt skriver att de vilda djuren kan bli stressade av bilar som turisterna transporteras med, samt att reglerna för djurens välmående inte alltid följs av turisterna. Det är vanligt att turisterna klappar och ropar för att få djurens uppmärksamhet och det kan vara mycket stressande för djuren. Det kan också ibland vara så att bilarna följer efter djuren fast djuren försöker gå iväg. Bilarna följer efter för att turisterna ska få chansen att följa med djuren under en längre tid (Djuren rätt, n.d.). Därför ska man som djurvänlig turist kolla upp och boka sin resa via ett safari företag som har goda principer och som jobbar för miljön och naturen. Jumbari Family Safari är ett exempel på ett företag som jobbar för hållbar utveckling, det lokala samhället och bevarandet av vilda djur. För varje resa som bokas via Jumbari går 1% till en anläggning som hjälper och räddar djur, The Hoedspruit Endangered Species Center (Jumbari, n.d.).

### **2.8.3 Delfinskådning/Simma med delfiner**

Det rekommenderas att man hellre ska simma med delfiner i det fria än delfiner i fångenskap. Men man ska komma ihåg att också respektera delfinerna i havet. Båtarna och turisterna som vill simma med delfiner kan orsaka stress åt djuren vilket kan leda till onaturliga beteenden. Det kan störa delfinernas socialisering och orsaka dem dålig hälsa. Det kan även verka störande i deras parnings rutiner. Oberoende om turisterna hålls i båten eller om de vill simma med delfinerna i havet så förväntar de sig att komma nära delfinerna. En orsak till varför båtarna kör efter delfinerna är för att få kunderna nöjda. Men görs delfinskådning på rätt sätt med ett acceptabelt avstånd från delfinerna så behöver den inte nödvändigtvis störa delfinerna (Carr & Broom, 2018).

Experter säger att ansvarig delfinskådning är mycket mera njutbart när man vet att delfinerna inte tar skada av det. En del delfiner är inte lika rädda som andra och då finns det en stor chans att de kommer och leker nära båten. Delfinerna är nyfikna djur och de ska få välja själva om de vill visa upp sig för turisterna eller inte (Responsible travel, n.d.).

Responsibletravel.com har en lista på vad man ska se upp för och vad som är bra när man vill åka på delfinskådning och möjligtvis även få simma med delfinerna. En bra delfinskådning ska alltid ha med en expert. Det kan vara skepparen eller en enskild expert. Det viktiga är att experten lär ut information om delfiner till åskådarna. Experten ska ge noggrann viktig information både före man åker i väg och under tiden. Skepparen på båten ska alltid köra sakta fram till delfinerna och är de två båtar där samtidigt ska de köra bakom varandra. Båtarna får inte omringa delfinerna. Det ska helst inte vara mera än en eller max två båtar per stim. Man ska inte spendera för lång tid hos delfinerna, tjugo minuter räknas egentligen vara max. Delfinerna är intelligenta djur och de vet när de kan lita på en båt. Då slappnar delfinerna av och börjar leka och visar upp sig. Man måste ta hänsyn till några saker ifall det är så att man får chansen att simma med delfinerna. Man ska vara lugn i vattnet och man ska aldrig försöka röra delfinen. En bra organisation låter det inte vara för många människor på samma gång i vattnet. Man ska alltid akta sig för falska företag. Det finns många som säger att de är bra fast de inte är det, så bör man alltid göra en ordentlig undersökning. Man ska även alltid rapportera om man tycker att t.ex. skepparen inte respekterade delfinernas vilja. På några ställen i världen går det att vara på delfinskådning utan att åka ut med båt. Ifall ens stora dröm är att få se och simma med delfiner lönar det sig att räkna med att åka ut mera än en dag, kanske två gånger eller tre för annars sätter man stress på sig själv, skepparen och delfinerna (Responsible travel, n.d.).

#### **2.8.4 Nationalpark/ Viltreservat**

En nationalpark är ett område som skyddas för dess fina natur. Med nationalparker vill man kunna bevara ett lands natur, djurliv och miljö. Med parkerna vill man även erbjuda bättre utomhus hobbyn för folket och bra möjlighet för forskare att undersöka naturen. I Finland ägs nationalparkerna av staten. Alla nationalparker i Finland är öppna för alla och det kostar inte

att besöka dem. Man förväntar sig att alla besökare respekterar reglerna som finns och respekterar naturen och djurarterna som bor där (Nationalparks, 2020).

I Afrika finns det många stora nationalparker och viltreservat. I Tanzania finns Serengeti Nationalpark. Där finns fin natur och ett stort sortiment av djurarter att se på, t.ex. zebror, lejon, elefanter och flodhästar. Varje nationalpark i Afrika erbjuder olika unika upplevelser, olika sorters natur och olika sorters vilda djur. Att besöka nationalparker i Afrika kopplas egentligen främst till turist formen safari eftersom man oftast åker på safari för att få uppleva nationalparkerna (Afrikasafari, 2018).

Även i nationalparkerna finns det stora hot för djuren. Ett av dem är tjuvjakt. För att kunna stoppa tjuvjakten behövs det parkvakter. WWF utbildar parkvakter och förser dem med den utrustning som behövs. Förutom att människor får utbildning så får även hundar utbildning i att hjälpa på naturreservat. WWF försöker även stoppa all handel med illegala djur och delar av djur (WWF, 2019-a). Dagligen riskerar parkvakterna sitt liv för att skydda djuren. Genom att donera till WWF kan man hjälpa parkvakterna (WWF, 2018-a). Med en summa på 1500 kr kan WWF köpa två kamerafällor. Kamerafällorna kan användas till att räkna och övervaka djur (WWF, 2020-d).

### **2.8.5 Djurreservat**

Djurreservat känns ofta som ett bättre ställe att besöka än till exempel en djurpark. Man måste ändå vara på sin vakt om man tänker besöka ett djurreservat eftersom det finns många som utnyttjar ordet reservat. Det finns många vanliga djurparker som i namnet säger att de är reservat eller räddningscenter endast för att locka till sig kunder. För att inte besöka fel plats finns det några saker man kan kolla upp före man åker dit. PETA har en lista med frågor som man kan söka svar på före man besöker ett djurreservat (PETA, n.d.-b).

Först kan man undersöka hur djuren bor. Ett äkta reservat försöker få djuren att känna sig så hemma som möjligt. Det betyder att inhägnaden ska likna deras normala miljö och att djuret ska dela inhägnaden med andra av dess art. Om buren är för trång och har cementgolv då är det oftast en stor varningsflagga och den platsen ska man inte besöka. Det som inhägnaden också ska ha är olika utrustningar som kan ge djuren den stimulans som de behöver. Till

exempel behöver björnar ha tillgång till vatten att plaska i och apor behöver ha bra klättringsmöjligheter. Inhägnaderna ska vara tillräckligt stora och djuren ska inte behöva känna sig påtittade av turister hela dagen. Ett bra djurreservat låter aldrig besökarna hålla i eller fotograferas med djuren. Det här kan lite variera beroende på vad för sorts djur det rör sig om. Till exempel är det kanske helt okej om det handlar om räddade bondgårdsdjur. Ett äkta reservat lånar inte ut eller byter sina djur med andra. De erbjuder de räddade djuren ett hem för resten av djurens liv. Flesta goda reservat har en begränsad öppethållningstid och även begränsat antal besökare i taget (PETA, n.d.-b).

Airbnb har också en checklista för djurreservat. De vill att man kollar upp att alla djur har blivit räddade från naturen på grund av att de kanske har varit skadade. Djurreservatet ska inte föda upp djur om inte ungarna sedan kan släppas säkert ut tillbaks i naturen. Reservatets enda syfte ska vara att rädda djur. Erfaren och utbildad personal samt veterinär ska finnas tillgänglig dygnet runt. Bra inhägnader för djuren och inte för många turister (Airbnb, n.d.).

### **2.8.6 Volontärarbete**

Volontärarbete blir en lite annorlunda turistresa. När man åker någonstans som volontär innebär det att man ska jobba och hjälpa till med någonting som passar en, till exempel kan man jobba som volontär i Australien med föräldralösa djur. Volontärarbete hjälper både människor och djur runt omkring i världen (Volontärresor, 2018).

Det finns flera olika sätt på hur man som volontär kan hjälpa djur. Det kan vara att man ska hjälpa djur som har blivit skadade, en del av dem kan kanske bli utsläppta i naturen igen efter att de har blivit bättre, men vissa kommer behöva människans hjälp och trygghet livet ut. Som volontär kan man behöva skydda djur som bor i reservat. Trots att djuret får bo i sin egen miljö och i ett reservat så behöver den ändå skyddas eftersom det är många tjuvjägare som vill jaga djuret (Volontärresor, 2018).

## 2.9 Extra viktiga djur attraktioner att undvika!

Alla djurarter är viktiga men det finns ändå de som utnyttjas värre än andra i turismen. För att vara en djurvänlig turist är det extra viktigt att inte besöka de värsta djurattraktionerna. I figur 2 kan du se vilka poäng olika djurattraktioner har fått. De som har fått bästa poäng är djurreservaten. Djurattraktionerna som har fått sämst poäng är ormtjusning och björnar som uppträder på gatorna.

World Animal Protection har gett ut en lista på de tio grymmaste djurattraktionerna. Listan har tagits fram tillsammans med Oxforduniversitetet. Dessa tio djur attraktioner är inte uppräknade i en ordning: delfinshow, dansande apor, kopi luwak, ormtjusning, reptil farmer, elefantridning, selfie med tiger, vandra med lejon, björn parker och att hålla i havssköldpaddor. Några av dessa kommer jag att berätta lite extra om (World Animal Protection, n.d.-d).

### 2.9.1 Delfinshow

Delfinshow är den tredje vanligaste djur attraktionen som turister besöker. Delfinarier kan man hitta i 54 av världens alla länder. Sammanlagt finns det 336 delfinarier och i dessa delfinarier hålls drygt 3000 delfiner fångna. Delfinerna är endera fångade från havet eller avlade i ett annat delfinarium. Miljön i ett delfinarium är långt ifrån den miljö som delfiner i frihet har. Bassängerna är i genomsnitt 200 000 gånger mindre än det området som delfinen i frihet rör sig på. Några av de länder som har mest delfinarium är Kina, USA, Ryssland och Karibien. När en delfin fångas från havet, jagas den ofta av båtar som sedan fångar den med nät. Det är flera gånger som delfinen dör redan under resan till delfinriet. Delfinerna klarar inte av kloret som flera delfinarier har i bassängerna och det är även ett problem när de inte kan dyka långt ner för att komma undan det starka solljuset (World Animal Protection, n.d.-c).

### The best and worst wildlife animal attractions

Scores from the Oxford University's Wildlife Conservation Research Unit research in 2016.

	Conservation score	Welfare score	Overall score
<b>Captive Interactions</b>			
Dolphin Interactions (captive)	-1	-2	-3
Tiger interactions	-1	-3	-4
Lion encounters	1	-1	0
Bear parks	-1	-3	-4
Elephant trekking	-2	-2	-4
<b>Wild attractions</b>			
Dolphin Interactions (wild)	-2	-2	-4
Gorilla Trekking	+3	-1	2
Gibbon watching	+3	0	3
Shark cave diving	-2	-2	-4
Polar bear sightseeing	-1	-2	-3
<b>Sanctuary attractions</b>			
Bear sanctuary	+1	+2	3
Elephant sanctuary	+1	+2	3
Lion sanctuary	+1	+2	3
Orang-utan sanctuary	3	+2	5
Dolphin sanctuary	+1	+2	3
<b>Street performance</b>			
Bear dancing	-2	-3	-5
Snake charming	-2	-3	-5
Hyena men (Nigeria)	-1	-2	-3
Street dancing macaques	-1	-2	-3
<b>Wildlife Farms</b>			
Civet Farm	-1	-3	-4
Sea Turtle farm	+1	-3	-2
Tiger Farms	+1	-3	-2
Crocodile farm	+1	-2	-1
Bear bile farm	-2	-3	-5

Figur 2. The best and worst wildlife animal attractions (Tourism Concern, 2017).



## **2.9.2 Elefantridning**

Största delen av elefanterna som finns i fångenskap är tagna från vilt tillstånd redan som små. De blir tagna från sin mamma när de är små ungar. För att kunna tämja elefanterna krävs det brutala metoder. Phajaan är en vanlig träningsmetod som används. Den metoden går ut på att man stänger in elefantungen i en liten bur. Där blir den fastkedjad och slagen. Den hamnar även att svälta i buren. Det här gör man för att elefanten ska inse att det är människan som bestämmer. Elefanten lyder människan på grund av rädsla för människan. När de väl är tränade och äldre hålls de oftast fastkedjade så att de inte kan umgås med andra elefanter eller röra på sig som de vill. Ett råd av World Animal Protection är att man endast ska besöka elefantanläggningar där man bara får se på elefanten, så fort som man får vara nära och röra djuret innebär det oftast en våldsam träning. Elefanten kommer aldrig att glömma den plågsamma träningen (World Animal Protection, 2017).

## **2.9.3 Selfie med tigrar och vandra med lejon**

I Thailand finns det över 830 tigrar som lever i fångenskap. Det är vanligt att de används till att turisterna ska få ta en selfie med dom. Den här turistattraktionen förekommer även i andra länder men den är som värst i Thailand. Ofta handlar det om tigerungar eftersom de är lättare att hantera. Ungarna blir tagna av sin mamma väldigt fort och måste sedan leva i dåliga burar den tiden av dygnet då inte turister går omkring och bär på dem. För att turisterna ska kunna klappa och fotograferas med tigrar krävs det ofta att tigern är drogad (World Animal Protection, n.d.-d).

Att ta selfie med ett djur är en vanlig attraktion och det är flera djurarter som utsätts. Ovanför nämndes tigern men en nära släkting till den, lejonet, används också. Lika som med tigern tas lejonungarna tidigt från deras mammor. När de är små får turisterna bära dem och krama dem och efter att ungen har blivit lite större används den så att turisterna får promenera med den. Efter att lejonet är så stort att inte människan mera har kontroll över den kan det hända att den säljs till en jaktpark. Det är en park dit turister får komma och betala för att få skjuta djur (World Animal Protection, n.d.-d).

## **2.9.4 Hålla i havssköldpaddor**

I världen finns det en sköldpaddsfarm som turister får besöka. Farmen finns på Caymanöarna och heter Cayman Turtle Center. Turisterna kan få hålla i sköldpaddor och om turisterna vill får de även prova på att äta sköldpaddskött. Havssköldpaddan är en utrotningshotad art och här på den här farmen utsätts arten för stress och sjukdomar. Sköldpaddan blir stressad av att turister plockar upp den och ibland kan det hända att någon turist tappar den. Om man tappar en sköldpadda finns det stor risk att den får allvarliga skador och dör. (World Animal Protection, n.d.-d).

*“Om du kan rida på, krama eller fotograferas med ett vilt djur är risken stor att djuret lider”*

(World Animal Protection, n.d.-d)

## **2.10 Turismens påverkan på djur**

En djurvänlig turist måste ta hänsyn till alla djur inom turismen. Det är lätt att glömma bort vissa djur och därför kan man i följande stycken läsa om djurens olika roller och hur djuren påverkas av turismen.

### **2.10.1 Mat**

Som jag tidigare nämnde betyder det inte bara att lämna bort djurattraktioner för att vara en djurvänlig turist. En annan viktig sak som många glömmer att tänka på är vad man äter. Turister vill prova på exotisk mat när de är på resa och då är det många gånger som man inte ens tänker på varifrån köttet kommer. Därför kan det vara bra att fråga i restaurangen varifrån köttet kommer. Turister ska undvika att äta på restauranger som erbjuder en att välja ut vilken exakt t.ex. krabba som man vill äta. Då har de krabborna i ett akvarie någonstans i restaurangen och sedan får man peka ut den man vill äta (Carr & Broom, 2018).

När man äter fisk ska man också vara uppmärksam. Det är bra att tänka på vilken fisk man äter och hur den är fångad. WWF har gett ut en fiskeguide som kan hjälpa en i det här sammanhanget. EU:s marknadslagstiftning kräver att restauranger ska kunna berätta vilken art det är samt fångstmetod och ursprung. Ifall det inte står på menyn ska personalen kunna svara på det. Det är viktigt att tänka på vilket redskap fisken är fångad med och fiskens

odlingsmetod. Bottentrål förstör havsbottnet och arterna som bor där eftersom den släpas längs med havsbottnet. Att fiska med garn och långrev är heller inte bra eftersom det kan orsaka att sjöfåglar och marina däggdjur kommer till skada (WWF, 2020-b).

### **2.10.2 Anställda djur**

Det finns även djur inom turismen som kan anses som anställda. Den vanligaste djurarten som hör hit är hunden. Det är vanligt att det finns hundar på flygplatserna. Där har de två olika jobb. Ett jobb är att hunden är anställd för att kunna nosa sig fram och känna lukten av t.ex. bomber och narkotika. Det andra jobbet en hund kan ha på en flygplats är att vara en sorts terapi hund. Jobbet som terapihund innebär att hunden låter sig själv bli klappad och pajad av flygresenärer som är nervösa och flygrädda. Att klappa en hund gör en lugnare. Liknande jobb finns det även på hotell. Då är det också oftast hund men kan även vara katt. Dessa hundar är speciellt tränade för de här jobben. Det krävs mycket koncentration av hunden och den kan lätt bli stressad och utmattad. Fast en hund nosar på mycket i sin vanliga vardag så blir det här ändå på en helt annan nivå som inte är naturligt (Carr & Broom, 2018).

### **2.10.3 Djuret är gästen**

Nuförtiden kan även djuret vara gästen. Nu pratar vi igen främst om hunden. Det finns logier som erbjuder att man får ha sin hund med sig i t.ex. hotell rummet. Det kan även finnas mat åt hunden på menyn. Vissa låter en bara ta med hunden in i restaurangen och ger en vattenskål (Carr & Broom, 2018).

De som inte kan ta med sin hund på resa måste hitta på en annan lösning. Det kommer alltid handla om att hunden/djuret måste bli separerad från sin matte/husse om han/hon åker iväg på en resa. Ibland kanske inte situationen är så farlig för djuret, t.ex. kanske ett myndigt barn blir hemma med djuret och kan ta hand om det. Då får djuret hålla sina dagliga rutiner och stanna i sin bekanta miljö. Det kan också hända att en bekant med egna djur kan ta hand om djuret, då får djuret stanna i ett bekvämt och vant sällskap. Det här var två scenarion som är helt okej och inte påverkar djuret så mycket. Tyvärr är det många som måste lämna sina djur t.ex. sin hund på ett djurhotell. Där känner djuret inte sig som hemma och det kan orsaka oro och stress (Carr & Broom, 2018).

#### **2.10.4 Lögn för ögonen**

Ofta håller man sanningen borta från turisternas ögon. Man får allting att se perfekt ut fast det egentligen inte är det. Som exempel har man dödat gatuhundar för att de kan störa turisterna. Turisterna är rädda för att hundarna till exempel ska attackera eller att de bär på rabies. (TaAW-bok) För att hjälpa gatuhundar kan man donera till en organisation som kastrerar gatuhundar och ger dem nya hem. Man kan också själv skaffa sig en gatuhund och erbjuda den ett bättre liv (Hundar Söker Hem, n.d.).

En annan sak som hålls borta från turisternas ögon är hur man håller hajar från stränderna. För att hålla hajarna borta har man lagt ut nät som omringar området där turisterna vill simma. Risker att en haj dör i näten är stor och det är inte bara hajar det är även andra havsdjur (Carr & Broom, 2018).

#### **2.10.5 Nya konstruktioner tar djurens hem**

Då turisterna ökar på ett område behövs det finnas plats åt dem. Det innebär att det måste byggas nya hotell anläggningar. För att kunna bygga nytt behövs det mark och det är då djuren kommer in i bilden. Marken till de nya hotellen tas av naturen och naturen är djurens hem. Djuren lider starkt av det här eftersom deras utrymme för att föröka sig, överleva, samla mat och bo på minskas. De som bygger de nya hotellen brukar sällan bry sig om vad som händer med djuren. Turismens utveckling kan orsaka att djurarter riskerar att bli väldigt sällsynta och kanske till och med utdöda (Carr & Broom, 2018).

#### **2.10.6 Global uppvärmning**

Global uppvärmning är ett stort problem i dagens läge. Turismen har på olika sätt stor påverkan på global uppvärmning. De två största problemen som påverkar djur när det handlar om global uppvärmning är hur det förstör stora barriärrevet och isen i Arktis. Det här är ett stort hot för isbjörnen. Tyvärr leder det här till att turister ännu mera vill besöka dessa två platser innan det är för sent. Det kan kallas för sista chansen-turism (Carr & Broom, 2018).

#### **2.10.7 Souvenirer**

Som nämnt tidigare har World Animal Protection en lista med tio punkter som man som djurvänlig turist ska följa när man är på resa. En av dessa punkter berör souvenirer. Turister

ska inte köpa souvenirer som är lagade av delar från djur (World Animal Protection, n.d.-b). I följande stycke redogör jag mera ingående om souvenirer och souvenir handeln.

För att en produkt ska räknas som en souvenir bör det vara någonting som turisterna har kunnat ta med sig hem i sitt bagage. Det räknas inte om man har skickat varan via post eller bett någon annan hämta den hem till sig (Jordbruksverket, 2020).

Det är många djurarter och även växtarter som lider på grund av souvenir handeln. För att turister ska ha bättre kunskap om vad de ska undvika har WWF gett ut en souvenirguide. Man ska aldrig köpa någonting som är gjort av elfenben. Elfenbenet kommer oftast från en afrikansk elefant som är skjuten under tjuvjakt. Man ska aldrig heller köpa koraller eller snäckor, inte heller fjärilar, spindlar eller skorpioner. Köp inte souvenirer som är tillverkade av delar från vilda djur. Dessa souvenirer kan t.ex. vara päls eller skinn. Man ska också vara aktsam om man köper någonting gjort av trä. Ifall man köper någonting som är gjort från djurriket eller växtriket så bör man kolla upp att arten är laglig att ta med sig in till EU och specifikt till sitt hemland. WWF uppmanar en att istället köpa souvenirer som är tillverkade av till exempel tyg och keramik (WWF, 2018-b).

I en rapport av WWF i Sverige har man kunnat se goda resultat för åtminstone Sveriges del. I undersökningen har de fått fram att under fem års tid har köparna av souvenirer som är lagade av delar från hotade djurarter minskats med 40%, vilket är väldigt positivt. Det negativa är att det fortfarande finns en stor global marknad på elfenben, vilket är ett stort hot för elefanterna (WWF, 2019-b).

## **2.11 Lösning**

World Animal Protection vill sätta ett stopp för djur våldet inom turismbranschen. Deras lösning till det här är att informera bland annat turister om hur de ska bete sig när de är på resa. De vill att alla ska börja följa direktiven på hur man ska vara en djurvänlig turist. Genom att turister börjar säga nej till oetiska djurattraktioner, minskar efterfrågan. World Animal Protection samarbetar och hjälper regeringar och kommuner att hitta på bättre

lösningar så att inte djuren i turismbranschen utsätts. Allt World Animal Protection vill är att djuren ska få bo i sin naturliga miljö vilket är i det vilda(World Animal Protection, n.d.-a).

På World Animal Protections svenska sida har de även nämnt att en lösning till det här problemet är att få researrangörer att sluta marknadsföra attraktioner som involverar djur från det vilda. De vill hellre att turister ska resa och uppleva djuren i deras naturliga natur där de hör hemma. En tredje lösning är att få länders djurskyddslag att förbjuda vilda djurattraktioner (World Animal Protection, n.d.-b).

### 3. DISKUSSION AV ARBETET

Syftet med mitt arbete var att ta reda på hur man ska vara en djurvänlig turist. Jag ville även ta reda på vilka alla sätt som turismen påverkar djur. Det behöver man veta för att kunna vara en djurvänlig turist.

Den här undersökningen ger en bättre kunskap i djurturism och djurvänlig turism. Man får även många bra tips på vad man måste tänka på under en resa. Arbetet ger en även bättre förståelse för varför människan har behov av att vara nära djur. Det finns många oetiska djurattraktioner som man borde vara medveten om. I det här arbetet får man lite kunskap om några av världens sämsta djur attraktioner som man ska undvika.

Det finns mycket en turist kan göra före, under och efter sin resa för att vara djurvänlig. Det är även ganska lätt att ta reda på vad man ska göra och vad man ska undvika. Det stora problemet är att människor har för lite kunskap om djurturism och djurplågeriet inom branschen. Därför skulle en lösning vara att få alla människor mera medvetna och förstående i det här ämnet. Människor behöver inse allt som pågår bakom kulisserna på en del olika djur attraktioner. Det är många stora djurvänner som gör misstaget att de bidrar till djurplågeri på grund av att de inte är medvetna om problemet. Därför vill World Animal Protection få människor att förstå problemet så att de därmed kan börja ta djurvänligare beslut. Turisterna är de som kan hjälpa djuren. Det krävs att turisterna tackar nej till dåliga djurattraktioner, men tyvärr så länge som efterfrågan finns så kommer också djurplågeriet bakom attraktionerna att finnas kvar.

Fördelar med djurturism är att turisterna bidrar till en bättre ekonomi för lokalbefolkningen vilket i sin tur hjälper lokalbefolkningen att bättre ta hand om djuren och naturen i deras miljö. Nackdelen är om en ort blir för invaderad av turister. Då kommer det börja byggas upp mera hotellanläggningar och annat som i sin tur stöter bort djuren från deras hem. Därför är det så viktigt med djurvänlig turism och ekoturism. Med den sortens turism försöker man sikta på att hitta en balans i det hela.

Överlag verkar det som att nästan alla källor är av samma åsikt och ger ut samma tips och information. Det vill säga att alla tycker att man hellre ska se djurens i deras egna miljö. Man ska inte gå med på att fotograferas med ett vilddjur. Man ska inte köpa souvenirer som är tillverkade av djurdelar och man ska inte rida på t.ex. elefanter eller kameler. Det syns endast en liten skillnad på strängheten om man t.ex. jämför World Animal Protection och WWF med PETA och Djurens Rätt. PETA och Djurens Rätt har en mycket strängare åsikt om alla djurattraktioner medan World Animal Protection och WWF kan urskilja på bättre och sämre djurattraktioner.

Under undersökningens gång har jag lagt märke till att World Animal Protection är den största källan. De ger ut väldigt mycket bra information på flera språk. Det är ofta som World Animal Protection är primärkällan till många sekundära källor. För att veta hur man kan bli en djurvänlig turist är det bra att börja med att läsa World Animal Protections rekommendationer. Flesta av dom rekommendationerna och tipsen är uppräknade i det här arbetet.

Under den tiden som det här arbetet har pågått har det hänt ganska mycket i världen. Det har varit stora bränder i Amazonas och i Australien. Det pågår även en pandemi av covid-19. Det kommer påverka djur turismen väldigt starkt och därför vill jag påpeka att det här arbetet är skrivet utifrån hur läget var före covid-19.

### **3.1 Reliabilitet och validitet**

Examensarbetet är en litteraturstudie och därför borde arbetet ha god reliabilitet. Källorna som jag valt att använda är främst olika djurskyddsorganisationers webbsidor som har ny och uppdaterad information. En annan källa som jag använt mig mycket av är boken *Tourism and Animal Welfare* (2018). Det är skriven 2018 vilket betyder att dess innehåll ännu borde stämma bra med nuläget.

Arbetet uppnådde sitt syfte och sina förväntningar. Jag fick mycket svar på båda frågeställningarna därmed har arbetet god validitet.



## 4. SLUTSATSER

Mina frågeställningar var inga ja eller nejfrågor. Därför kan arbetet inte få ett konkret svar. Dock kan jag gott säga att det här arbetet ger väldigt mycket information om hur man ska vara en djurvänlig turist. Därmed har jag fått många svar på första frågeställningen: "Hur ska man vara en djurvänlig turist?".

Den andra frågeställning var: "På vilka alla sätt är djur involverade i turismen?". Det har jag också hittat och letat fram mycket information om. Det finns verkligen mycket som man inte tänker på men som är viktigt att veta. Jag fick mycket information till båda mina frågeställningar. Det betyder att jag uppnådde mitt mål och den här undersökningen visar hur man som turist ska agera djurvänligt.

Det här arbetet ger en även en liten inblick i vad som händer bakom kulisserna på hemska djur attraktioner. Det är någonting som människor måste få veta mera om för att de ska börja göra bättre val. Med det här arbetet ville jag förstå det här ämnet mera men jag vill även att andra ska lära sig mera om djur turismens situation. Förhoppningsvis kan det här arbetet hjälpa andra att börja göra bättre val när de reser. Jag tänker åtminstone försöka sprida vidare till andra av allt som jag har lärt mig.

Här mot slutet vill jag påpeka att man ska alltid komma ihåg att det finns bättre och sämre av allt. Man ska inte dra alla djur attraktioner under en och samma linje. Det finns bättre och sämre djurparker, bättre och sämre safarin och så vidare. Därför är en av de viktigaste sakerna man kan göra att undersöka och kolla noggrant upp djur attraktioner som du har tänkt besöka.

Riktigt till sist vill jag också säga att själv anser jag att man kanske borde satsa mera på att stödja lokalt och resa i sitt eget land och se på djuren och naturen där. Att flyga är dåligt för miljön vilket i sin tur är dåligt för djuren och därför borde man minska på flygandet om man vill vara djurvänlig.

## 4.1 Forska vidare

Det finns mycket som man skulle kunna forska vidare på och kunna undersöka närmare. Här kommer jag att nämna några ämnen som jag tycker att man skulle kunna forska vidare på.

Det händer mycket i världen just nu som påverkar djurturismen, några av dessa händelser är skogsbränder och corona.

Man skulle kunna undersöka om hur djurturismen i Australien har påverkats efter de stora skogsbränderna. Samma gäller djurturismen i Amazonas efter skogsbränderna som var där.

Corona pandemin (covid-19) pågår just nu och det är svårt att säga hur mycket det kommer påverka djurturismen men redan nu har man märkt några problem och förändringar. Till exempel kan man undersöka hur det kommer gå för djurparker, reservat och djuren som bor på dessa ställen. Djurparkernas ekonomi kommer antagligen sjunka ganska mycket eftersom man inte får ha besökare. Frågan är om djurparker klarar sig igenom den här krisen eller är tvungna att lägga ner verksamheten. Corona kan även förorsaka ökad tjuvjakt och annan skadegörelse på djur.

Ett annat ämne som starkt påverkar vilda djur, natur och djurturismen är den globala uppvärmningen. Jag nämnde det lite i ett stycke men det är ett så viktigt ämne att man borde skriva en hel uppsats om hur turismen påverkar den globala uppvärmningen.

Jag tycker även att det är bra att man uppmuntrar till turism i eget land. Därför anser jag att det skulle vara bra att undersöka finlands djurturism. Man kan börja med att undersöka vad det finns för djurturism i Finland. Efter det kan man undersöka hur bra den verksamheten är, t.ex. hur djurvänliga djurparkerna är.

# KÄLLFÖRTECKNING

- ABTA. (2020-a). *Who we are*. Retrieved from  
<https://www.abta.com/about-us/who-we-are>
- ABTA. (2020-b). *Activities involving animals*. Retrieved from  
<https://www.abta.com/tips-and-advice/activities-involving-animals>
- ABTA. (2020-c). *Animals in Tourism*. Retrieved from  
<https://www.abta.com/industry-zone/raising-standards-in-the-industry/animals-in-tourism>
- Afrikasafari. (2018). *Afrikas bästa nationalparker*. Retrieved from  
<https://www.afrikasafari.se/blog/afrikas-baesta-nationalparker.htm>
- Airbnb. (n.d.). *Hur känner jag igen ett riktigt djurreservat*. Retrieved from  
<https://www.airbnb.se/help/article/2632/hur-k%C3%A4nner-jag-igen-ett-riktigt-djurre-servat>
- Carr. N & Broom. Donald M. (2018) *Tourism and Animal Welfare*. Cabi.
- Davies. L. (2013). *African budget safari*. Retrieved from  
<https://www.africanbudgetsafaris.com/blog/what-is-a-safari/>
- Djurens Rätt. (2019). *Djurvänlig turism*. Retrieved from  
<https://www.djurensratt.se/djur-som-underhallning/djurvanlig-turism>
- Djurens Rätt. (n.d.). *Safari*. Retrieved from  
<https://www.djurensratt.se/sites/default/files/safari.pdf>
- Finlex. (n.d.). *Djurskyddslag*. Retrieved from  
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960247?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=djurskydd>
- Forskningsstrategier. (n.d.). *Urvalsmetoder*. Retrieved from  
<https://forskningsstrategier.wordpress.com/#urvalsmetoder>
- Framtid. (2018). *Volontär*. Retrieved from  
<https://www.framtid.se/yrke/volontar>
- Gymnasiearbete. (n.d.). *Validitet och reliabilitet*. Retrieved from  
<https://gymnasiearbetet.nu/kapitel/kapitel-5-vetenskapiga-metoder/validitet-och-reliabilitet/>
- Huang. N. (2010). *Wild Junket*. Retrieved from

- <https://www.wildjuket.com/6-types-of-wildlife-safaris/>
- Hundar Söker Hem. (n.d.). Retrieved from  
<https://hundarsokerhem.se/>
- Jordbruksverket. (2020). *Souvenirer av hotade växt- och djurarter*. Retrieved from  
<https://jordbruksverket.se/vaxter/handel-och-resor/hotade-vaxter-och-produkter-av-hotade-vaxter---cites/souvenirer-av-hotade-vaxt--och-djurarter>
- Jumbari. (n.d.). Retrieved from  
<https://jumbari.com/>
- Naturturism. (2018). *Natur och ekoturism*. Retrieved from  
<https://naturturismforetagen.se/natur-och-ekoturism/>
- Nationalparks. (2020). *What is a national park*. Retrieved from  
<https://www.nationalparks.fi/whatisanationalpark>
- Natural Habitat. (2020). *Conservation*. *WWF*. Retrieved from  
<https://www.nathab.com/conservation/wwf/>
- NE. (n.d.). *Safari*. Retrieved from  
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/safari>
- PETA. (n.d.-a). *Learn about peta*. Retrieved from  
<https://www.peta.org/about-peta/learn-about-peta/>
- PETA. (n.d.-b). *How to tell if a place is a real sanctuary*. Retrieved from  
<https://www.peta.org/features/real-animal-sanctuary-zoo/>
- Responsible Travel. (n.d.). *Responsible dolphin watching*. Retrieved from  
<https://www.responsibletravel.com/holidays/dolphin-watching/travel-guide/responsible-dolphin-watching>
- Svenska Yle. (2016). *Allt du behöver veta om källkritik på nätet*. Retrieved from  
<https://svenska.yle.fi/artikel/2015/11/17/allt-du-behoover-veta-om-kallkritik-pa-natet>
- Tourism concern. (2017). *Animals in Tourism*. Retrieved from  
<https://www.tourismconcern.org.uk/wp-content/uploads/2018/03/Animals-in-Tourism-l-Web-FINAL-1.pdf>
- Tourism trust. (2017). *Eco tourism*. Retrieved from  
<http://www.tourismtrust.org/eco-tourism.php>
- USC Libraries. (2020). *Literaturereview*. Retrieved from  
<https://libguides.usc.edu/writingguide/literaturereview>

- Volontärresor. (2018). *Varför volontärresor*. Retrieved from <https://www.volontarresor.se/information/varfor-volontarresor/>
- Woman on the road. (n.d.). *Animal friendly tourism*. Retrieved from <https://www.women-on-the-road.com/animal-friendly-tourism.html>
- World Animal Protection. (2017). *9 saker du behöver veta om elefantridning*. Retrieved from <https://www.worldanimalprotection.se/nyheter/9-saker-du-behoover-veta-om-elefantridning>
- World Animal Protection. (2020). *About us*. Retrieved from <https://www.worldanimalprotection.org/about-us>
- World Animal Protection. (n.d.-a). *Animal-friendly tourism*. Retrieved from <https://www.worldanimalprotection.us/animal-friendly-tourism>
- World Animal Protection. (n.d.-b). *Djurvänlig turism*. [Broschyr]. Retrieved from [https://www.worldanimalprotection.se/sites/default/files/media/se\\_files/broschyr\\_-\\_djurvanlig\\_turism\\_tcm20-42185.pdf](https://www.worldanimalprotection.se/sites/default/files/media/se_files/broschyr_-_djurvanlig_turism_tcm20-42185.pdf)
- World Animal Protection. (n.d.-c). *Låt dig inte luras av ett leende*. Retrieved from <https://www.worldanimalprotection.se/delfinens-leende>
- World Animal Protection. (n.d.-d). *Vilda djur - inte underhållning*. Retrieved from <https://www.worldanimalprotection.se/vilda-djur-inte-underhallning>
- World Animal Protection. (n.d.-e). *Your guide to being animal friendly on holiday*. Retrieved from [https://www.worldanimalprotection.org/sites/default/files/media/int\\_files/animal-friendly-tourism-guide-international.pdf](https://www.worldanimalprotection.org/sites/default/files/media/int_files/animal-friendly-tourism-guide-international.pdf)
- WWF. (2018-a). *Tufft för världens parkvakter*. Retrieved from <https://www.wwf.se/pressmeddelande/tufft-for-varldens-parkvakter-drygt-100-dog-forra-aret-3081334/>
- WWF. (2018-b). *Souvenirguide*. Retrieved from [https://www.wwf.se/sites/default/files/media/int\\_files/souvenirguide\\_wwf\\_151014.pdf](https://www.wwf.se/sites/default/files/media/int_files/souvenirguide_wwf_151014.pdf)
- WWF. (2019-a). *Det här gör WWF*. Retrieved from <https://www.wwf.se/gammal-stoppa-utrotningen/det-har-gor-wwf/>
- WWF. (2019-b). *Köp inte souvenirer av hotade djur på resan*. Retrieved from <https://www.wwf.se/pressmeddelande/kop-inte-souvenirer-av-hotade-djur-pa-resan-3179752/>

- WWF. (2020-a). *50 years of achievements*. Retrieved from  
[https://wwf.panda.org/knowledge\\_hub/history/50\\_years\\_of\\_achievements/](https://wwf.panda.org/knowledge_hub/history/50_years_of_achievements/)
- WWF. (2020-b). *Fiskeguiden*. Retrieved from  
<https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/fiskguiden/>
- WWF. (2020-c). *Stöd*. Retrieved from  
<https://www.wwf.se/stod/>
- WWF. (2020-d). *Ge en gåva*. Retrieved from  
<https://www.wwf.se/stod/ge-en-gava/>
- WWF. (2020-e). *Travel*. Retrieved from  
<https://www.worldwildlife.org/travel>
- Örebro universitet. (2018). *Använd källor*. Retrieved from  
<https://www.oru.se/ub/skriv/referera-och-citera/Anvand-kallor-i-din-text/>